

úterý 21. ledna 2025

GRAND festival SMÍCHU

Východočeské divadlo Pardubice
21.—28. 1. 2025

1

Dnes soutěží... Švandovo divadlo, Praha

Naše divadlo se programově věnuje současným společenským tématům a fenoménům. Před dvěma lety David Košťák odhalil velký potenciál v půl století starém textu Klec bláznů. Je to příběh o kráse i nezbytnosti být sám sebou, o svobodě, sebevymáčení, o toleranci, o lásce, krizi vztahu dlouholetých partnerů a současně milujících rodičů. Pod povrchem komedie (která ale též velmi citlivě zobrazuje křehkost vztahů) bublají velmi aktuální témata „manželství pro všechny“ či výchova dětí stejnopohlavními páry.

Téměř okamžitě bylo jasné obsazení včetně toho, že Albina musí hrát Filip Rajmont, herec s výjimečným komediálním talentem. Z nabídky byl nadšený – Albin byla jeho vysněná role. Taková hezká shoda okolností hned na začátku. Na zkoušení jsme měli pouhých pět a půl týdne. Zkoušky probíhaly v extrémním nasazení všech; byla to radost i dřina, a výsledek je skutečně týmovým dílem.

Velmi rádi se vracíme do Pardubic na festival, který systematicky poukazuje na fakt, že o vážných věcech je důležité umět mluvit s nadhledem. Mnohdy je to efektivnější než vážná a seriózní diskuze. Těším se na to, jak pardubické publikum naši komedii přijme. Mám ale taky trochu trému... no nic... snad vše klapne.

Daniel Hrbek, režisér inscenace Klec bláznů a ředitel Švandova divadla

25 Pětadvacet radostných let s komedií

V únoru roku 2001 se poprvé otevřely brány našeho divadla GRAND Festivalu smíchu. Pardubice se na týden staly městem smíchu, místem setkání souborů z celé republiky. Během sedmi dní vidělo přes pět tisíc diváků šestnáct inscenací. Festival také navštívila řada významných osobností kulturního a společenského života. Myslím, že nikdo z nás, kdo jsme tehdy tvořili ideu GRAND Festivalu smíchu, jsme si nedokázali představit, jak dlouhý a bohatý bude mít život. Počáteční ambice nebyly zdaleka tak vysoké.

Chtěli jsme uspořádat přehlídku spřátelených divadel, tehdy ještě jenom regionálních, a zaplnit tak mezeru ve festivalové nabídce. Žádný jiný festival se nevěnoval výhradně tomuto žánru, v tomto ohledu jsme byli (a stále jsme) originální. Komedie stály na okraji zájmu kritiků, zato diváci o ně měli mimořádný zájem. A je to tak i dnes, i po pětadvaceti letech se publikum chce bavit, a komedie je vždy tou nejlepší volbou.

Už čtvrt století tedy žijí GRAND Festivalem smíchu. Jezdím se dívat za komedii po celé republice, v roce 2004 jsme si totiž dodali odvahy, roztáhli křídla a do programu přibrali i velká kulturní centra – Prahu a Brno, proto si troufám říct, že nyní už velmi důvěrně znám většinu souborů českých a moravských divadel. Sleduji jejich repertoár, změny a vývoj hereckého souboru i umělecké vedení. Všimám si, jak si vedou režiséři, zejména mladá generace, čím kdo obohacuje a formuje moderní komediální žánr. Vidím změny v dramaturgii, odklon od původně tolik populární francouzské frašky, bulvárního divadla a soudobé české komedie plné komunálního humoru.

V mladé a střední generaci můžeme najít spoustu skvělých inspirativních režisérů, jejich jména jsou zárukou kvalitní a atraktivní komedie. Klasické tituly světové dramatiky jsou v jejich podání aktuálním vhledem do problémů současného světa, jsou svěží a moderní.

Já osobně mám ráda komedie s přesahem, žánrově lomené, na hraně, provokativní. Každý rok se ve festivalové nabídce objeví alespoň jeden takový titul. Často to doslova rozdělí publikum, někdo takové zážitky považuje za vzrušující a obohacující, jiní jsou rozpačití, dokonce až znechucení. Myslím, že v takových případech je na místě tolerance. Někdy se totiž katarze nedostaví ihned po skončení představení, je třeba dát věcem čas. Někdy přes počáteční nejistotu v nás zážitky rezonují ještě několik dní. Takový divadelní počin je mi milejší než povrchní legrace, která pomine s koncem potlesku v sále. Dejme šanci novým vjemům a zážitkům, kterým možná zprvu nerozumíme. Mějme vůli je přijmout. Mohou nás obohatit.

Přála bych si vidět, jak (a jestli vůbec) bude festival fungovat za další čtvrtstoletí. Možná bych byla překvapená. Ať už budou tendence divadla jakékoliv, touha bavit se, smát se bude stále stejná. Protože i ty největší problémy jsou snesitelnější, pokud se jim můžeme zasmát.

Jana Uherová, dramaturgyně GFS

Klec bláznů jako zrcadlo předsudků rozhovor s Tomášem Petříkem

TOMÁŠ PETŘÍK je herec Švandova divadla a držitel širší nominace na Cenu Thálie za roli Georgese v soutěžní inscenaci **Klec bláznů**. Co ho přivedlo k herectví, jak vnímá autenticitu a co pro něj znamená být sám sebou? Je důležité bojovat proti předsudkům a netoleranci? Sdílí svůj pohled na humor jako prostředek k překonávání předsudků, sílu lásky v boji proti netoleranci a hodnotu divadla, které může diváka nejen pobavit, ale i inspirovat k větší otevřenosti a pochopení.

Kdy jste poprvé pocítil, že herectví je vaše cesta?

Nevím, jestli jsem to přímo „pocítil“. Pravda je, že jako dítě jsem byl spíše plachý, introvertní a neprůbojný. Zároveň jsem ale miloval zábavu a humor, pokoušel jsem se napodobovat různé umělce, které jsem znal především z televizních estrád, a pak jsem tím „obluzoval“ rodinu, pro kterou jsem podobná estrádní vystoupení připravoval, včetně pěveckých a tanečních čísel... Takže si se mnou asi dost užili. Na gymplu jsem poznal divadelní spolek Vrata a u divadla už zůstal.

Jak byste popsal svoji postavu v inscenaci Klec bláznů? Co vám na ní přijde nejzajímavější nebo nejvýraznější?

Moje postava je milující otec a partner, a právě dilema, které svádí ve chvíli, kdy se snaží vyhovět synovi, který mu chce osobně představit konzervativní rodiče své nastávající a potřebuje, aby Georgesův partner Albin opustil dům, k tomu láska k Albinovi, která mu toto nedovoluje, je asi nejdojemnější moment té postavy. A taky jeho humor, ironizující komentáře, a pak zodpovědnost, se kterou se snaží plnit roli heterosexuálního otce rodiny.

Inscenace se dotýká témat, jako je předsudek, autenticita a láska. Co z toho vás osobně oslovilo nejvíce?

Anebo bych to jednoduše shrnul... lidská blbost a netolerance, to je to, co naši společnost ohrožuje nejvíce. A naproti tomu láska, která nás z toho marasmu může vždycky „vytáhnout“... Alespoň na chvíli.

Jak probíhalo zkoušení inscenace? Bylo v něčem jiné nebo výjimečné? Je specifická svými odkazy k drag shows...

Zkoušení bylo vcelku náročné, opět jsem si uvědomil, kolik dřiny je za věcmi, které ve výsledku působí lehce a zábavně. A právě trefit se do žánru, který nemá být prvoplánově komediální až bulvární, a zároveň neupadat do vztahové psychologie a realismu. Držet přesný rytmus a tempo konverzační komedie, ale „neválcovat“ pravdivost vztahů. Ve druhé půlce pochopit možnost větší grotesknosti a nadsázky – to vše bylo velmi těžké. Bylo toho hodně. A doufám, že jsme se s tím nakonec krásně popasovali. A musím vyzdvihnout kluky, kteří jsou našimi drag queens, skvělí, zábavní, každý je originál a jejich čísla posouvají naši inscenaci za hranici běžného divadelního kusu.

25

Co by si měl divák z inscenace Klec bláznů odnést?

Asi jak který divák... Někdo by mohl být lehčí o nějaký ten předsudeček, jiný bude snad nabitý energií, která mu chvíli vydrží. Vlastně, že je to představení „nabíjející“ je asi nejčastější hodnocení. A taky že má nečekaný přesah i pro lidi, kteří zrovna nefandí lehčím žánrům.

Jaké výzvy přináší balancování mezi komedií a vážnějšími tématy?

Každé téma se dá zpracovat různě. Klec bláznů je inscenace o soužití lidí stejného pohlaví. Divák by měl vidět, že tito lidé žijí úplně stejně jako kdokoli jiný a mají stejné radosti i starosti. A právě možnost pochopit toto přes uvolňující smích dělá z Klece bláznů skutečný katarzní gejzír.

AnŘ

Publikace 25 let s GRAND Festivalem smíchu

VČD při příležitosti jubilejního 25. ročníku naší přehlídky nejlepších divadelních komedií vydalo publikaci 25 let s GRAND Festivalem smíchu, která se ohlíží za čtvrtstoletím pardubického týdne smíchu. Kniha na téměř 120 stranách mapuje festival od jeho vzniku jako přehlídky regionálních souborů až po současnou podobu prestižního celorepublikového festivalu, který se jako jediný u nás věnuje výhradně komediálnímu žánru. V publikaci kromě nespočtu fotografií naleznete všechna divadla, která se zúčastnila soutěžního klání, rekapitulaci výsledků, připomínku hostů, kteří festival během let navštívili, i vzpomínku na již ukončenou Kuličkiádu smíchu či statistiku divácké návštěvnosti. Kniha je k zakoupení v divadelním obchůdku ve foyer, případně v kanceláři předprodeje divadla.

RaŠ

Připravil R. Smetana, úprava K. Formánková, grafika na titulní straně F. Brydl a L. Bukačová

Realizaci projektu podporuje:

Významní sponzoři:

CH&T PARDUBICE
ČLEN SKUPINY ENTERIA

GRAND

Ubytování
zajišťuje:

Sponzoři cen festivalu:

Sponzoři festivalu:

Hlavní mediální partner:

Mediální partneři:

GRAND Festival smíchu se koná pod záštitou ministra kultury ČR Martina Baxy, hejtmána Pardubického kraje Martina Netolického, primátora města Pardubic Jana Nadrchala a prezidenta Herecké asociace Ondřeje Kepky. Za finanční podpory Ministerstva kultury, Pardubického kraje a statutárního města Pardubice.